

A *Versben bujdosó* költője a lét veszélyeztetettségét, s a veszélyek viharában bajvívó ember életérzését, a tragédia végtelenségét nem a pusztítás munkáját festő, végtelen látomásokkal ábrázolja. A megélt élet emberi tartalmait éneklő a forma fegyelmével, de minden egyes metaforája körül — úgy ahogy García Lorca mondja — ott ólálkodik duendéje; a halál esélye. 1953 óta irodalomtörténetileg is kimutathatóan, de a *Versben bujdosó* alapján el kell hinnünk a költőnek, hogy létezés-élménye a költői érzékenység kezdetétől bele van ágyazva az „egyetlen bizonyos: az emberi árvaság” tudatának fenyegető atmoszférájába. A lét objektív szomorúságára ez a költő azonban nem rémülettel; haraggal felel, s a „kimondhatatlan” költői kimondására törekszik. Hogy mi ez a kimondhatatlan? talán a „kín”, amit a „magányos ordas” Tamási Áron sírján „felvonít az égig”? A költő nyelvén kívüli szavakkal nem tudjuk pontosan megnevezni, „nem lehet kimondani”. De költészetének egész drámai hangoltsága is folyton ezt kérdi tulajdonképpen önmagától, s amikor — még a 60-as években, a *Szerelmem, csonttörő élet* egyik versében — így fakad ki a költő: „Hát én kiért és miért gyötrődök? / Akár az ebek miért vonítok?” — vajon nem érezzük-e pontosan, hogy mégis sejtjük, miről van szó. Hogy a felelet, a kimondhatatlan, benne van a kérdésben, amely a fogalmak nyelve alatt „megrebbenti bennünk azokat az ágakat, amelyek ott rezegnek mindannyiunkban” — a létezés minden elevent összekötő közös bizonyosságát.

„Kérded, hogyan lehet élve elviselni ennyi keserűséget?” Ez az utolsó kérdés, amit mindezek után, Nagy László is föltesz a *Versben bujdosó*ban önmagának. „Tudd meg, én csupán most élek, amikor szólok, amikor szólok. Egyébként halott vagyok.”

